

JAN LECHOŃ

CONRAD HALÁLÁRA

Apádat is komor, mély pompával temették
a borús városon át rangosak és szegények,
lépteik mint koturnusok kopogtak keményen,
és örök szabadságnak adták át a lelkét.

Érdes és egyszerű szavakkal búcsúztatták,
lengyelek szóltak hozzá, és halkán zokogtak,
a hazával — fakó zászlóval — betakarták,
aztán szétszéledtek, és újra fegyvert fogtak!

Most, hogy te is sodródsz a túlvilági szélben,
az álmatlan bujdosót, őt hallod, apádat,
ki téged szólít, nyelvén annak a Hazának,
ahol minden hajóst egyazon fény vezérel.

MIECZYSLAW JASTRUN

FRANZ KAFKA

A fekete angyalok által ledöfött Franz Kafka
Mindezt sejtette előre, még jóval mielőtt
Három nővérét megölték. Gyorsan felszaladtak
Az auschwitzi füst létráján, rég-levágott varkocsuknál fogva
Emeltettek a mennybe. A sötét gombolyagból neki
Csak egy szál volt a kezében, egyetlen szál, amely
Kivezethetett volna a szörnyű Labirintusból,
De krematórium-kamrába is vonszolt-vezetett.
Itt, padlás-magason, a Kastély tetején
(Amiről nem tudni, hogy van-e igazából,
Bár száma a Telefonkönyvben megtalálható)
Nap-mint-nap folyik a per. Közben a helyi tűzoltók
Vagy tán az Utolsó Ítélet angyalainak lángtrombitáját hallani.
Az alkonyat itt mindennap behinti
Halottaink hamvával hajunkat. Fenn materialista az ég
(Az előzékeny rafaeli égbolthoz nem hasonló),
S megnyílt előttünk a pokol bíbor-fekete szakadéka,
Melybe könnyű lélek-ejtőernyőkkel egyenként beleugrunk.

WITOLD WIRPSZA

MADARAK HALLGATÁSA

Összezárt csőrök. A csőrök közé nem jut be semmi. A szarutest ferde résein át szívják be, s fújják ki a levegőt. A madarak nem tudnak mormurandóban dalolni. Pelyhes tollazatuk borzolt. Lábuk merev. Benső kerektségük a hanghúrokon nem tud átvergődni. A madárszemek kiugrásra készen kidüllednek. Daluk szétveti a tüdőt, a szemet kiguvasztja. Énekelvén, szemgolyóik kilövellnek a szemüreg lövegeiből, s a madarak megvakulnak. Az összecsapódott csőrök közé többé semmi se jut be.

ZBIGNIEW HERBERT

JÓNÁS

És nagy halat küldött az Úr, hogy elnyelne Jónást.

Jónás Amathia fia
veszélyes küldetés elől menekülve
felszállt egy Joppenből Tharziszba
tartó hajóra

köztudomású mi jött ezután
szélvész nagy vihar
a legénység kiveti Jónást a mélybe
a tenger megszűnik háborogni
előúszik az előírányzott cethal
három nap három éjjel
imádkozik Jónás a hal hasában
mígnem végül kiköpetik
a szárazföldre

a mai Jónás
nyomban elsüllyed mint a kő
s ha talál is bálnára
még sóhajtani sincs ideje

megmenekülvén
a bibliai kollégánál
ravaszabbul jár el
másodszorra már nem vállal
veszélyes küldetést
messze a tengertől
távol Ninivétől
álnéven él
marhával és mütárgyakkal kereskedik

Leviatán ügynökeit
meg lehet vesztegetni
nincs érzékük a sorshoz
a véletlen tisztviselői ők

tiszta kórházi ágyon
Jónás rákban hal meg
anélkül hogy pontosan tudná
kicsoda voltaképpen

a fejére illesztett
példabeszéd
kialszik
s a legenda balzsama
meg nem tarthatja testét

WISLAWA SZYMBORSKA

VÁRATLAN TALÁLKOZÁS

Roppant udvariasak vagyunk egymáshoz,
közöljük, hogy nagyon kellemes annyi év után találkozni.

Tigriseink tejet szürcsölnek.
Héjjáink járkálnak, lépegetnek.
Alámerülnek cápáink.
Farkasaink a nyitott ketrec előtt ásítognak.

Kígyóink levedlették magukról a villámlást,
majmaink az ihletet, páváink tollaikat.
A denevérek be régen kiröppentek már a hajunkból.

Elhallgatunk a mondat közepén
tanácstalanul mosolyogva.
Embereink
nem értenek szót egymással.

URSZULA KOZIOL

TÚNÓDÉS

— Mutasd meg, fa, mutasd folyódat,
gyökérforrásod hol buzog fel,
medredet levegőbe vájod,
te álló tölgy, te folyó,
függélyesen,
kéreg-hullámvonalon folyasz alá,
a folyó száraz rajzát utánzod.

— Mutasd meg, folyó, faságodat,
kúszó törzsöd hullámos pikkelyét,
te vízszintes földbe-terjedő,
ágaidat kitől menekited?
Laza leveleid a néma
halak,
a gyökérszálaktól befelé tartanak,
sziklák ágyazzák gyökereid
és koronád az óceánban ring.

— Mérd a görcsök örvényeit a sodorhoz,
rozsdás gyűrűk közt kinek hömpölyögsz?
Koronád deltájával,
a gyökérhez lazán kötődő
levél-halakkal
égi torkolat vagy madaraknak,
partravivő csónak vagy,
tűznek nappal.

— Honnan ismerem a fa-folyó vérkeringését,
ki a minta, s az árny árnyéka ki?
Mutasd meg ereidet, ó föld,
mielőtt mélyeddel szövetkezem.

ROMAN SŁIWONIK

FIGYELMEZTETÉS

Allítólag én vagyok az a
nélkülözhetetlen következő téglá
abban az épületben
amit jövőnek hívnak a költők

nem akarok téglá lenni
melyet a kőműves
a téglarakásról levéve
egy ütéssel
széthasít és
eldob

az éjszakánál sötétebb árnyék vagyok
szín vagyok zene
építetek virágoknak színt adok
embert is ölhetek
akinek anyja van
kedvese aki neki hordja
mosolyát a nehéz napon át

a legmagasabb fejeket
én vágtam le
a nyaktilóval

én vagyok a tizenhetes év
én írtam a Marseillaise-t
Hirosimára én dobtam le a bombát

én írtam a verset amit olvastok

ezért ostobák
ne mondjátok engem téglának

GÖMÖRI GYÖRGY fordításai

Bertalan Tivadar grafikája

